

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อปรับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลง
ในห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

โดย

จุฑาภรณ์ ยาคี

รหัส 571561321012 ห้อง 1

คณะครุศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ลำปาง

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อปรับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลง
ในห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

โดย

จุฑาภรณ์ ยาดิ

รหัส 571561321012 ห้อง 1

คณะครุศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ลำปาง

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
กรอบความคิดของการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	5
ความหมายของนิทาน	5
ประเภทของนิทาน	6
นิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	7
ประโยชน์ของนิทาน	9
การเลือกนิทาน	10
คุณค่าของนิทาน	10
เทคนิคการเล่านิทาน	11
จุดประสงค์ในการเล่านิทาน	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามข้อตกลง	14
ความหมายของการปฏิบัติตนตามข้อตกลง	14
ความสำคัญของการปฏิบัติตนตามข้อตกลง	14
ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามข้อตกลง	15
ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามข้อตกลง	16
งานวิจัยที่เกี่ยวกับข้อตกลง	17
วิธีดำเนินการวิจัย	18
ระบุระเบียบวิธีวิจัย	18
กลุ่มเป้าหมายการวิจัย	18
เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สรุปผลการวิจัย	19
บรรณานุกรม	20
ภาคผนวก	21
ภาคผนวก ก	22
แผนการจัดประสบการณ์	23
ภาคผนวก ข	47
แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 ก่อนและหลังการเล่านิทานการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย	48
ภาคผนวก ค	54
รูปภาพการการใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อปรับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้	55
ภาคผนวก ง	64
ประวัติผู้ศึกษางานวิจัย	65

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กปฐมวัยเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง เป็นความหวังของครอบครัว เป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและความเป็นมนุษยชาติ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ อนาคตของประเทศชาติจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็ก เด็กที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ (เยาวพา เดชะคุปต์, 2542)

การตั้งกฎในห้องเรียนเป็นสิ่งที่ดี ควรเกิดขึ้นตั้งแต่ระดับอนุบาลเป็นการจัดการตามความต้องการของนักเรียนเอง สามารถปลูกฝังจริยธรรมที่นักเรียนต้องการเองได้ ผู้สอนอาจมีปัญหการจัดการในห้องเรียนอยู่บ่อยครั้ง ไม่ว่าเด็กไม่ตั้งใจเรียน เล่นในห้องเรียน บางครั้งแก้ปัญหาได้ และบางครั้งก็แก้ปัญหาไม่ได้ การสร้างข้อตกลงในห้องเรียนควรสร้างแบบสร้างบรรยากาศการเรียนสนุกสนาน และให้มีความสุข ทั้งผู้เรียน และผู้สอน เป็นการจัดชั้นเรียนที่มีระบบขั้นตอน การวางแผน มีการศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ผู้เรียนสร้างการอยู่ร่วมกันในชั้นเรียน (รศ.สมศรี เพ็ชรยิ้ม)

นิทานเป็นสื่อการสอนที่สำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยเพราะการเล่านิทานเป็นวิธีการให้ความรู้ วิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กให้ความสนใจ อยากรู้ อยากทำตามและมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับพฤติกรรม ที่พึงปรารถนา นิทานสามารถทำให้เด็กคล้อยตามเนื้อหานิทานที่ครูเล่า การได้มีปฏิสัมพันธ์ ทางภาษาจากการได้ฟัง ได้ตอบโต้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ช่วยให้เด็กพัฒนาภาษาได้อย่างดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 219) กระบวนการเรียนรู้ที่นำนิทานเข้ามาเป็นสื่อเพื่อการเรียนรู้ในสาระวิชา ต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การนำข้อคิดในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ที่ได้รับจากนิทานสู่การปฏิบัติ ในชีวิตจริง ผู้เรียนมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545: 212) การที่ครูหรือผู้ใหญ่ได้ใกล้ชิดเด็กโดยการเล่านิทานหรือเล่าเรื่องราวต่างๆ จะเป็นเครื่องช่วยให้เข้าใจเด็กได้ดี ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดี ตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็ก ช่วยขัดเซยประสบการณ์ทางภาษาแก่เด็กในชนบทให้มีความเท่าเทียมกับเด็กในเมือง เสริมสร้าง พัฒนาการทางภาษา ความคิดและจินตนาการแก่เด็ก สร้างทักษะฝึกให้เป็นนักฟังที่ดี (วาโร พึ่งสวัสดิ์, 2544: 147-148) การเล่านิทานเป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย เป็นวัยที่ชอบฟังนิทานเป็นอย่างยิ่ง เราสามารถนำเอาวิธีการเล่านิทานมาใช้เพื่อเกิดประโยชน์ ปลูกฝัง ให้เป็นเด็กช่างคิด ช่างถามและช่างสังเกต ขณะเล่านิทานให้ลูกฟังลูกอาจจะไม่เข้าใจข้อความบางตอน หรือศัพท์บางคำ ลูกก็อาจจะถามหรือให้เล่าซ้ำ พฤติกรรมเช่นนี้จะทำเด็กเป็นคนที่กล้าถาม กล้าแสดงออก ทำให้เด็กเข้าใจสิ่งต่างๆ รอบตัวมากขึ้นไป ฝึกหัดทักษะทางภาษา เช่น การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เป็นการฝึกทักษะทางด้านการอ่าน ช่วยให้เด็กรักการอ่านทำให้เด็ก มีความฉลาดทางปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์ (กรมวิชาการ, 2543: 98, 143)

ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน เด็กสร้างระเบียบวินัยต่างๆในห้องเรียน เช่น การเชื่อฟังครู ไม่ส่งเสียงดังมากเกินไป ปิดไฟทุกครั้งเมื่อไม่ใช้ เวลาเล่นเสร็จเก็บของเข้าที่ อย่างไรก็ตามครูควรพิจารณาว่าสิ่งที่ฝึกให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนนั้นต้องเหมาะสมกับ

พัฒนาการตามวัยของเด็ก นิทานจึงเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนทำให้เด็กเรียนรู้จากการฟังนิทานซึ่งจะเป็นแรงจูงใจให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่อยากปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนเช่น เชื่อฟังคุณครู เล่นแล้วเก็บ ไม่ส่งเสียงดังในห้องมากเกินไป เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การใช้นิทานเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อปรับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน ชั้นอนุบาล 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

ขอบเขตของการวิจัย

1.ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียน ชาย – หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน

2.กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียน ชาย – หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

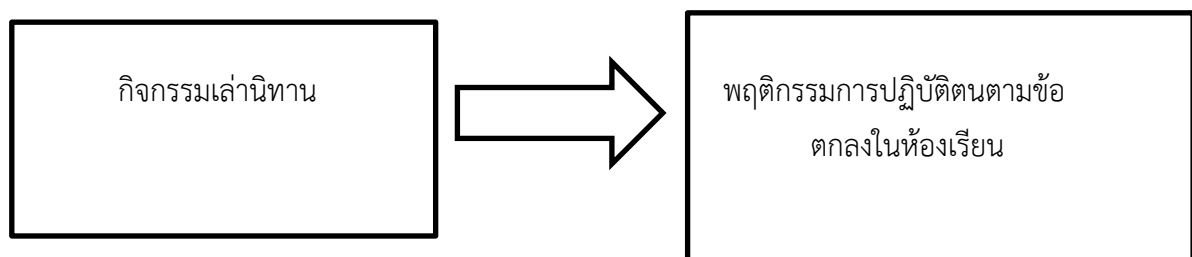
3.ระยะเวลาในการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์

4.ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมเล่านิทาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน

กรอบความคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนมีระดับคะแนนที่สูงขึ้นหลังจากการใช้นิทาน

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย – หญิง อายุระหว่าง 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมการเล่านิทาน หมายถึง การใช้คำพูดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง ฝึกผู้ฟังให้มีจินตนาการไปตามเรื่องที่ฟัง การสอดแทรกข้อคิด คติธรรม หรือเรื่องราวใด ๆ แฝงเข้าไปในเรื่อง จะทำให้ผู้ฟังซึมซับไปโดยไม่รู้ตัว เด็กทำกิจกรรมวันละ 20-30 นาที ตามแผนการจัดประสบการณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นนำ ครูนำเด็กเข้าสู่บทเรียนโดยการร้องเพลงประกอบท่าทาง การใช้ท่าทางเพื่อให้กระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ และมีความพร้อมในการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม ครูเล่านิทานตามเนื้อเรื่อง คือนิทานข้อตกลงในห้องเรียนโดยมีสื่อหนังสือมาประกอบการเล่านิทาน เมื่อครูเล่านิทานจบ เด็กปฏิบัติตามนิทานหลังจากที่ได้ฟังนิทานจบ

ขั้นสรุป เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน

หนังสือนิทาน หมายถึง หนังสือที่มีภาพประกอบสั้นๆ มีรูปเล่มขนาดเหมาะสมกับการจับของเด็กปฐมวัย มีเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยเพื่อช่วยส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน

พฤติกรรมปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเล่นและการทำงานกลุ่มทำให้เด็กได้รับการพัฒนาไปตามความต้องการ การจัดประสบการณ์ในแต่ละครั้งที่ใช้วิธีการสร้างข้อตกลงและให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงจะทำให้เด็กมีแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องและมีพฤติกรรมตามที่ตกลงกันไว้ก่อนการทำกิจกรรม และการใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิดสร้างข้อตกลงด้วยตัวของเด็กเองก่อนการทำกิจกรรมทุกครั้งจะทำให้เด็กสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองและนำไปสู่การสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ได้ โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การพัฒนาให้เด็กบรรลุจุดมุ่งหมายนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทของครู บทบาทของครูมีความสำคัญที่จะช่วยให้พฤติกรรมของเด็กเป็นไปตามความต้องการ เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กสามารถสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ นอกจากนี้ บทบาทของครูยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านอื่นๆ ของเด็กด้วย

การปฏิบัติตามข้อตกลง หมายถึง การที่เด็กปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กติกา หรือข้อตกลงที่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน ส่วนการสร้างข้อตกลง เป็นการที่ครูใช้คำถามให้เด็กร่วมกันคิดถึงการปฏิบัติตนที่แสดงถึงลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในการเล่นหรือทำงานร่วมกัน ทั้งนี้เพราะเด็กเริ่มมีการติดต่อกับสังคมแวดล้อมแห่งแรกคือ สังคมครอบครัว ต่อมาเมื่อเด็กเข้าสู่โรงเรียนก็จำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวในสภาพสังคมใหม่ ที่แตกต่างไปจากสังคมเดิม เด็กในช่วงอายุ 4-6 ปี เป็นวัยที่มีลักษณะเด่น

คือ เป็นวัยที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ทั้งในด้านความรู้สึก การคิดและการปฏิบัติ เด็กจะยึดความคิดของตนเองเป็นหลัก โดยมีได้คำนึงถึงผู้อื่นว่าจะคิดหรือรู้สึกอย่างไร การสร้างข้อตกลงเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับเด็กปฐมวัย เป็นการตกลงร่วมกันว่าจะปฏิบัติตนอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาระหว่างการเล่นและการทำกิจกรรมร่วมกัน

ข้อตกลงของห้องเรียนได้แก่

1. ถอดรองเท้า ก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง
2. ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
3. ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม
4. ไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน
5. ทิ้งขยะให้ถูกที่
6. รู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา
7. เล่นแล้วเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย
8. ไม่ขโมยของของเพื่อน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

เป็นแนวทางให้แก่ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเล่นนิทานเพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กต่อไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมเล่นนิทาน เพื่อปรับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมเอกสาร สิ่งพิมพ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอหัวข้อของการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
 - 1.1 ความหมายของนิทาน
 - 1.2 ประเภทของนิทาน
 - 1.3 นิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย
 - 1.4 ประโยชน์ของนิทาน
 - 1.5 การเลือกนิทาน
 - 1.6 คุณค่าของนิทาน
 - 1.7 เทคนิคการเล่นนิทาน
 - 1.8 จุดมุ่งหมายของการเล่นนิทาน

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นนิทาน

2.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามข้อตกลง

- 2.1 ความหมายของการปฏิบัติตนตามข้อตกลง
- 2.2 ความสำคัญของการปฏิบัติตนตามข้อตกลง
- 2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตนตามข้อตกลง
- 2.4 ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามข้อตกลง
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลง

1.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

1.1ความหมายของนิทาน

คำว่า นิทาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พ.ศ. 2542) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “นิทาน น. เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป” นิทานเป็นคำศัพท์ภาษาบาลี มีความหมายว่า คำเล่าเรื่อง

เกษลดา มานะจุติและ อภิญา มนูญศิลป์ (2544 : 1) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องเล่าต่อกันมาโดยใช้วาจาหรือเล่าโดยแสดงภาพประกอบ หรือการเล่าโดยวัสดุอุปกรณ์ ใช้ประเภทต่างๆประกอบก็ได้เช่น หนังสือภาพ หุ่นหรือการใช้คนแสดงบทบาทลีลาเป็นไปตามเนื้อเรื่องของนิทานนั้นๆ แต่เดิมนิทานถูกเล่าสู่กันและกันด้วยปากสืบทอดกันมาเพื่อ เป็นเครื่องบันเทิงใจในยามว่าง และเพื่อถ่ายทอดความเชื่อความศรัทธาเลื่อมใสในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นที่ยึดถือของคนแต่ละกลุ่ม

วิไล มาศจรัส (2545 : 12) ได้กล่าวถึงความหมายของนิทานว่า นิทานหมายถึง เรื่องที่เล่ากันมา เช่นนิทานอีสป นิทานชาดก ในทางคติชนวิทยา ถือว่า นิทานเป็นเรื่องเล่าสืบสานต่อๆ กันมา ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายอย่างของมนุษย์ เป็นสิ่งที่มีความหมาย มีคุณค่าซึ่งนิทานนั้นจะมีทั้งนิทานเล่าปากเปล่า จดจำกัน มาแบบมุขปาฐะและนิทานที่มีการเขียนการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2542 (2546 : 588) ได้ระบุความหมายของนิทานไว้ว่านิทาน หมายถึงเรื่องเล่าที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป

เกริก ยุ้นพันธ์(2547 : 8) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสอดแทรกคติสอนใจลงไป

ประกอบ นิมมานเหมินทร์(2550 : 9) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องที่เล่ากันต่อๆมาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งโดยไม่ทราบว่าเป็นผู้แต่ง เช่น นิทานเรื่องสังข์ทอง ปลาบู่ทอง หรือโสนน้อยเรือนงาม มีการเล่าสู่กันฟังจากปู่ย่าตายายของเรา พ่อแม่ของเรารวมทั้งตัวเราเอง ไปจนถึงลูกหลานเหลนโหลนของเรา เป็นทอดๆกันไปรุ่นแล้ว รุ่นเล่า บางครั้งก็แพร่กระจายจากท้องถิ่นหนึ่งไปสู่อีกท้องถิ่นหนึ่ง เช่น นิทานเรื่องสังข์ทอง อาจมีหลายสำนวน แล้วแต่ความทรงจำ ความเชื่อ อารมณ์ของผู้เล่าและวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นจากความหมายของนิทานดังกล่าว

1.2 ประเภทของนิทาน

นิทานแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

1.2.1 ประเภทเทพนิยายหรือปรัมปรา (Fairy tale) เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทพดา นางฟ้า เรื่องมหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ เป็นความฝันและจินตนาการของผู้แต่ง เรียกหลายอย่างเช่น นิทานมหัศจรรย์ นิทานบรรพบุรุษ เรื่องราวมักเกี่ยวข้องกับราชสำนัก เจ้าหญิง เจ้าชาย มีแม่มด มียักษ์ สัตว์ประหลาด ตัวละครที่ดีจะเป็นฝ่ายชนะ เช่น เรื่องพระอภัยมณี คาวี สังข์ทอง พระสุธนโมหิรา ฯลฯ

1.2.2 ประเภทชีวิตจริง (Novella) เป็นเรื่องที่ดำเนินอยู่ในโลกของความจริงมีการบ่งสถานที่และตัวละครชัดเจน อาจมีปาฏิหาริย์อิทธิฤทธิ์แต่เป็นไปในลักษณะที่เป็นไปได้โดยใช้สถานที่ เวลา ตัวละครที่มาจากความจริง เช่น ขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี (บางส่วนที่มาจากชีวิตจริงของผู้แต่ง) พระลอ พระรถเมรี พระร่วง ไกรทอง เป็นต้น

1.2.3 ประเภทวีรบุรุษ (Hero tale) เป็นเรื่องที่มีหลายตอนขนาดยาว อาจคล้ายชีวิตจริงหรือจินตนาการ เป็นเรื่องเล่าที่กล่าวถึงวีรบุรุษที่ต้องผจญภัยที่มีลักษณะเหมือนมนุษย์ เช่น เรื่อง เฮอรัคลีส เซซิอุสและเพอร์ซิอุสของกรีก เป็นต้น

1.2.4 ประเภทนิทานประจำถิ่น (Sage) มักเป็นเรื่องแปลกพิสดารซึ่งเชื่อว่า เคยเกิดขึ้นจริง ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่งบ่งบอกสถานที่และตัวละครชัดเจน อาจมาจากประวัติศาสตร์ อาจเป็นไปได้ทั้งมนุษย์ สัตว์ เทวดา ผี เช่น เรื่องพระยาพาน พระร่วง เจ้าแม่สร้อยดอกหมาก ตาม่องล่าย ท้าวปาจิตกับนางอรพิม เป็นต้น

1.2.5 ประเภทเล่าอธิบายเหตุ (Explanatory tale) เป็นเรื่องอธิบายกำเนิด ความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ กำเนิดของสัตว์ว่าเหตุใดจึงมีรูปร่างลักษณะต่างๆ กำเนิดของพืช มนุษย์ ดวงดาวต่างๆ เป็นต้น เช่น ทำไมจระเข้จึงไม่มีลิ้น กำเนิดดาวลูกไก่ กำเนิดจันทรคราส เป็นต้น

1.2.6 ประเภทเทพปกรณัมหรือเทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องอธิบายถึงกำเนิดของจักรวาล มนุษย์ สัตว์ ปรัชญาทางธรรมชาติ เช่น ลม ฝน กลางวัน กลางคืน พายุ ฟ้าผ่า แสดงถึงความเชื่อทางศาสนา มีเรื่องของเทพที่เรารู้จักกันดี เช่น เมขลา รามสูร เป็นต้น

1.2.7 ประเภทสัตว์ (Animal tale) เป็นเรื่องที่มีสัตว์เป็นตัวเอก โดยจะแสดงให้เห็นความฉลาดและความโง่เขลาของสัตว์โดยเจตนาจะมุ่งสอนจริยธรรมหรือคตินิยม ซึ่งจัดเป็นเรื่องประเภทให้คติสอนใจ เช่น นิทานอีสป และปัญญาตนตระ

1.2.8 ประเภทมุขตลก (Merry tale) เป็นเรื่องขนาดสั้นอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์ หรือสัตว์ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ความไม่น่าเป็นไปได้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความโง่ ความฉลาด การใช้กลวง การแข่งขัน การปลอมแปลง ความเกียจคร้าน เรื่องเพศ การไม้ คนหูหนวก นักบวช พระกับชี ลูกเขยแม่ยาย ศรีธนญชัย กระต่ายกับเต่า เป็นต้น

1.2.9 ประเภทศาสนา (Religious tale) เป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับพระเยซู นักบุญ พระพุทธเจ้า พระสาวก ซึ่งไม่มีในพระไตรปิฎกอยู่หลายเรื่อง ซึ่งทรงศนะของผู้เล่ามักถือว่าเป็นเรื่องจริง

1.2.10 ประเภทเรื่องผี เป็นเรื่องเกี่ยวกับผีต่างๆ ซึ่งไม่ปรากฏชัดว่ามาจากไหน เกิดอย่างไร เช่น ผีบ้าบ้องและผีปดกะโหลกของไทยภาคเหนือ หรือผีที่เป็นคนตายแล้วมาหลอกด้วยรูปร่างวิธีการต่างๆ มีผีกองกอย ฯลฯ

1.2.11 ประเภทเข้าแบบ (Formular tale) เป็นเรื่องที่มีโครงเรื่องสำคัญเล่าเพื่อความสนุกสนานของผู้เล่า และผู้ฟังอาจมีการเล่นเกม และผู้ฟังอาจมีการเล่นเกม แบ่งเป็นนิทานลูกโซ่ เช่น เรื่องตากับยายปลุกปล้ำปลุกงาให้หลานเฝ้า นิทานหลอกผู้ฟัง นิทานไม่รู้จบ เช่น เรื่องการนับจะเล่าเรื่อยไปแต่เปลี่ยนตัวเลข

1.3 นิทานที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย

นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ควรเป็นหนังสือที่เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างกว้างขวาง มีภาพดี ซึ่งเปรียบเสมือนคลังภาษาหรือคลังคำสำหรับเด็ก ภาษาในหนังสือสำนวนดีๆ ของนักประพันธ์ ทำให้เด็กจดจำได้ รวมทั้งภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ นักวิชาการ โดยผ่านหนังสือภาพที่พ่อแม่รวมถึงครูที่อ่านให้เด็กฟัง ดังนั้นเวลาเลือกซื้อหนังสือให้เด็กควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัย และความสามารถของเด็ก เช่น อายุ 4-5 ปี เป็นวัยที่อยากรู้ อยากรู้อยากเห็น ต้องการที่จะรู้ว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้มาจากไหน ทำไมจึงเป็นเช่นนี้ ทำไมจึงเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ สิ่งนี้มีความเป็นมาอย่างไร วัยนี้เริ่มจะเข้าใจข้อแตกต่างระหว่างความจริงและเรื่องสมมติ นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้ ควรจะเป็นเรื่องสั้น เข้าใจง่าย มีตัวละครตัวเอกเพียงตัวเดียว และตัวละครร่วมอีก 2-3 ตัว มีเรื่องราวส่งเสริมจินตนาการและอิงความจริงอยู่บ้าง ส่วนเด็กอายุ 5-6 ปี เด็กวัยนี้เริ่มสนใจโลกของความเป็นจริง แยกอดีต ปัจจุบันได้ รู้จักสิ่งแวดล้อมที่ห่างตัวมากขึ้น เริ่มเข้าใจว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่เป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่าง เนื้อหาของเรื่องควรที่จะส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา นอกจากนั้นผู้ใหญ่ควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้

1.3.1 เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและท้องถิ่นของเด็ก

1.3.2 เนื้อเรื่องไม่ยากเกินไป ไม่สลับซับซ้อน ไม่สับสนวุ่นวาย

- 1.3.3 ภาพชัดเจนเหมาะสมกับวัย รูปภาพเรียบง่าย มีความต่อเนื่อง ไม่เป็นภาพที่ทำให้เด็กเกิดความหวาดกลัว ไม่ใช้สีสะท้อนแสง มีช่องว่างพักสายตา
- 1.3.4 จำนวนหน้าและจำนวนคำศัพท์เหมาะสมกับวัย
- 1.3.5 ขนาดของรูปเล่มมีลักษณะจูงใจให้เด็กเกิดความสนใจ และขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับขนาดของรูปเล่ม
- 1.3.6 ชนิดของกระดาษควรเป็นกระดาษชนิดดี เช่น กระดาษปอนด์ กระดาษอาร์ต ฯลฯ
- 1.3.7 มีความหลากหลาย เช่น ประเภท ผู้แต่ง และผู้วาดภาพประกอบ เช่น
 - 1.3.7.1.1 หนังสือกลอนหรือคำคล้องจอง
 - 1.3.7.1.2 หนังสือที่เป็นเรื่องราวมีข้อความบรรยาย
 - 1.3.7.1.3 นิทานอีสป
 - 1.3.7.1.4 วรรณกรรมสำหรับเด็ก
 - 1.3.7.1.5 นิทานชาดก
 - 1.3.7.1.6 สารานุกรมภาพสำหรับเด็ก
 - 1.3.7.1.7 เทพนิยายที่มีคติสอนใจ
 - 1.3.7.1.8 หนังสือภาพสามมิติ
 - 1.3.7.1.9 หนังสือที่มีเสียงประกอบ
 - 1.3.7.1.10 หนังสือภาพที่ไม่มีข้อความหรือตัวหนังสือ
 ฯลฯ

ฉะนั้นการเลือกหนังสือสำหรับเด็กเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม ผู้ใหญ่จำเป็นต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงสิ่งดังกล่าวข้างต้น

..... อ่านต่อได้ที่: <https://www.gotoknow.org/posts/338019>

เด็กวัย 4-6 ปี

เด็กวัยนี้จะให้ความสนใจเกี่ยวกับตัวเองน้อยลง และหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวเขามากขึ้น แต่ความสนใจของเด็กในวัยนี้ยังเป็นระยะสั้นๆ เท่านั้น คำกล่อมที่มีคำคล้องจอง เช่น เพลงกล่อมเด็ก เด็กยังคงชื่นชอบอยู่ คำทายที่ประหลาดปัญญาเด็กจะชอบมาก และนิทานที่เป็นคำประพันธ์สัมผัสคล้องจองเด็กๆจะชอบมากด้วย เช่น “หนูมีกับหนูมา หนูมากับหนูมี หนูมีมีตุ๊กตาหมา หนูมามีตุ๊กตาหมี” เป็นต้น นอกจากนี้ เด็กวัยนี้ยังชอบนิทานที่มีตัวเดินเรื่องหรือตัวเอกของเรื่องเป็นสัตว์พูดได้ เช่น หมาป่าพูดคุยกับหนูน้อยหมวกแดง เป็นต้น

1.4 ประโยชน์ของนิทาน

นิทานคืออะไร ทำไมเด็กจึงชอบนิทาน คุณเคยสังเกตไหมคะ เวลาที่บอกเด็กๆว่าจะเล่านิทานให้ฟัง เด็กจะดีใจมาก และรู้สึกตื่นเต้นไปกับเรื่องที่ฟัง ทั้งหมดนี้เป็นเพราะนิทานคือเรื่องเล่าที่มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การสั่งสอนอย่างสนุกและไม่ให้เด็กรู้สึกว่าถูกสอน ซึ่งเราสามารถสรุปประโยชน์ของนิทานได้ดังนี้

1.4.1 นิทานช่วยเสริมปัญญาเด็ก

ในขณะที่พ่อแม่เล่านิทาน บรรยากาศขณะเล่านิทานที่เกิดขึ้นเป็นบรรยากาศแห่งความสุขของทุกคน เป็นบรรยากาศแห่งความรัก ความอบอุ่น สร้างความผูกพันมั่นใจ เชื่อมมั่นในตนเอง ซึ่งจะเสริมปัญญาเด็กได้อย่างดี

1.4.2 นิทานช่วยปลูกฝังให้เด็กเป็นคนช่างคิด ช่างถามและช่างสังเกต

นิทานช่วยให้เด็กเป็นเด็กกล้าถาม เด็กจะมีความมั่นใจ ฉลาด แสดงความคิดเห็นถูกจังหวะ เรียกว่ามีความฉลาดทั้งทางปัญญา (IQ) และฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ด้วย

1.4.3 นิทานทำให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้เร็ว

การเล่านิทานเปรียบเสมือนการสอนภาษาไปในตัว เด็กจะได้ยินได้ฟังรูปประโยค การใช้ภาษาทำให้เด็กเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้นั้นๆ

1.4.4 นิทานทำให้เด็กจับประเด็นเก่ง วิเคราะห์เก่ง

การเล่านิทานให้เด็กฟัง เล่าซ้ำๆเด็กจะจำได้ทั้งเรื่อง เด็กจะมองภาพรวมของเรื่อง ทำให้เด็กรู้จักจับประเด็น ย่อความเป็น รู้จักมองสรรพสิ่งเป็นระบบ เข้าใจเรื่องได้อย่างรวดเร็ว

1.4.5 นิทานสร้างให้เด็กมีจินตนาการ

ในขณะที่พ่อแม่เล่านิทานนั้น น้ำเสียงที่เล่าเรื่องนั้นจะกระตุ้นให้เด็กสร้างจินตนาการการเป็นภาพ จินตนาการยิ่งใหญ่มากกว่าความรู้ จินตนาการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆใหม่ๆ เกิดขึ้นในโลกของเรานี้ การเล่านิทานบ่อยๆ มากๆ เรื่องจึงเป็นการสร้างจินตนาการไปพร้อมๆ กับการรับรู้ถึงความใหม่ที่ลูกยังไม่เคยรู้มาก่อน

1.4.5 นิทานช่วยสร้างคุณธรรมแก่เด็กได้ง่าย

นิทานแต่งขึ้นเพื่อสอดแทรกคุณธรรม ทักษะชีวิต หรือข้อคิดต่างๆ เป็นอุทาหรณ์ให้ผู้รับฟังได้ตระหนักรับรู้ คุณธรรมทั้งหลายที่ลูกได้ฟังตั้งแต่ปฐมวัยจะจำฝังแน่นอยู่ในตัวเด็กและนำไปใช้ในวัยรุ่น

1.4.7 นิทานช่วยสร้างสมาธิให้เด็ก

ช่วงของการเล่านิทาน เด็กมักจะฟังนิทานอย่างใจจดใจจ่อ ยิ่งเล่านิทานที่เหมาะสมกับของเด็ก เด็กจะเข้าใจและอยากรู้อย่างจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป และนี่เป็นการสร้างสมาธิให้กับเด็กอีกวิธีหนึ่ง

1.4.8 นิทานช่วยสร้างเด็กให้มีความรู้ ความฉลาดทางอารมณ์

เมื่อเด็กๆชอบฟังนิทาน ก็จะหาวิธีปรับตัวและสร้างความสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ เพื่อจะได้ฟังนิทานบ่อยๆ โดยสิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กมีวิธีการพัฒนาปรับตัวเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.4.9 นิทานช่วยสร้างเด็กให้มินิรักการอ่าน

การเล่านิทานหรืออ่านนิทานให้เด็กฟังบ่อยๆ จะเป็นการช่วยปลูกฝังนิสัยรักการเรียนรู้ของเด็กทุกมิติ เด็กจะเป็นคนรักการอ่านหนังสือ อ่านหนังสือได้ไว มีสมาธิ

นอกจากนี้ในด้านการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการสอนภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ ต่างนิยมใช้นิทานเป็นตัวเชื่อมบทเรียนด้วยกันทั้งสิ้น เพราะนิทานสามารถเปลี่ยนเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่ายได้ เด็กจะมองเห็นและจดจำได้ง่ายขึ้น

1.5 การเลือกนิทาน

พีชรี วาควิท (2537:63) และ สุภัทสร วัชรคุปต์ (2543:37) ได้ให้แนวทางในการเลือกเรื่องเล่าที่เหมาะสมกับวัยนักเรียนที่ คล้ายคลึงกันดังนี้.....

1.5.1 เป็นเรื่องสั้นที่มีใจความสมบูรณ์ โดยปกติจะมีความยาวประมาณ 15-20 นาที มีการดำเนินเรื่องได้อย่างรวดเร็วเน้นเหตุการณ์เดียวให้นักเรียนพอคาดคะเนเชื่อได้บ้างอาจสอดแทรกเกร็ดที่ชวนให้นักเรียนสงสัยว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป เพื่อทำให้เรื่องมีรสชาติตื่นเต้น

1.5.2 เป็นเรื่องที่นักเรียนให้ความสนใจ อาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับชีวิตเด็กๆ ครอบครัว สัตว์หรือเรื่องที่เด็กจินตนาการตามได้

1.5.3 เป็นเรื่องที่มีบทบาทสนทนามากๆ เพราะนักเรียนส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องราวที่เป็นความเรียงได้ดีพอและภาษาง่ายๆ ประโยคสั้นๆ มีการกล่าวซ้ำคำสัมผัส ซึ่งจะช่วยให้เด็กเรียนจดจำเรื่องได้ง่ายและรวดเร็ว

1.5.4 เป็นเรื่องที่มีตัวละครน้อย ซึ่งประกอบด้วยตัวละครเอก และตัวประกอบ ชื่อของตัวละครเป็นชื่อง่ายๆ โดนตัวละครควรเน้นให้เห็นลักษณะเด่นของตัวละครแต่ละตัวเพื่อให้นักเรียนจะได้เข้าใจความหมาย

1.5.5 เป็นเนื้อเรื่องที่จบง่ายๆ และน่าพึงพอใจเมื่อนักเรียนฟังเรื่องเล่าจบนักเรียนควรมีความสุขหรือถ้ามีความทุกข์ก็ต้องมีคติสอนใจด้วยซึ่งเนื้อเรื่องควรสอดแทรกคติธรรมสอนใจ และส่งเสริมให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม

ลูกน้อยวัย 4 ปีขึ้นไป เป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น ต้องการรู้ว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้มาจากไหน ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เริ่มมีจินตนาการและเริ่มเข้าใจความจริงระหว่างเรื่องจริงและเรื่องสมมติ นิทานที่เลือกอาจเป็นเรื่องสั้น ที่มีตัวละครน้อยๆ เช่น เทวดา นางฟ้า เจ้าหญิง เจ้าชาย เป็นต้น

1.6 คุณค่าของนิทาน

นิทานช่วยพัฒนาการขั้นพื้นฐานของเด็ก นิทานช่วยกระตุ้นประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น หู ตา รวมทั้งสมองนิทานช่วยสร้างสมาธิ ความจำดีและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ถือเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างเพลิดเพลิน การเล่านิทานจะช่วยให้เด็กเกิดทักษะการฟัง การพูด กล้าแสดงออก ปลูกฝังความประพฤติและค่านิยมในสังคม และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์ ตลอดจนช่วยปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก ในขณะที่การอ่านนิทานให้ลูกฟังหากให้ลูกนั่งตัก ลูกจะได้รับความอบอุ่นจากสัมผัสและสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างพ่อแม่ลูก

1.7 เทคนิคการเล่านิทาน

- 1.7.1 ควรทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องนิทานที่จะเล่าเสียก่อนโดยจินตนาการออกมาเป็นภาพอ่านเรื่องซ้ำๆ เพื่อจับใจความ
- 1.7.2 ควรเลือกคำที่เป็นคำง่ายๆ ที่เด็กฟังหรือนึกออก เป็นภาพในจินตนาการได้
- 1.7.3 เมื่อในเนื้อเรื่องมีตัวละครคุยกันให้ใช้บทสนทนา เพราะทำให้เด็กตื่นเต้นกว่า
- 1.7.4 เริ่มต้นเรื่องให้ดีเพื่อเรียกร้องความสนใจ พยายามหลีกเลี่ยงการบรรยายและการอธิบายที่ไม่จำเป็น
- 1.7.5 การเล่าเรื่องควรใช้เสียงแบบสนทนา กัน คือ ช้า ชัดเจน มีหนักเบา แต่ไม่ควรมี เอ้อ อ้า ที่นี้
- 1.7.6 ขณะที่เล่านิทานควรจับเวลาให้ดี เว้นจังหวะตามอารมณ์ของเรื่อง เช่น ถ้าเนื้อเรื่องมีสิ่งเร้าใจก็พูดให้เร็วขึ้นทำท่าจริงจัง
- 1.7.7 นิทานที่นำมาเล่าให้ยาวพอๆกับระยะความสนใจของเด็กคือ ประมาณ 15-25 นาทีสำหรับเด็กประถมศึกษา หรือเป็นคำก็จะประมาณ 1,000 คำ
- 1.7.8 เวลาเล่าต้องพยายามเป็นกันเองให้มากที่สุด ให้ความรักความสนทนากับเด็กอย่างจริงจัง
- 1.7.9 เวลาเล่าควรมีรูปภาพ ประกอบ อาจเป็นหนังสือภาพ หุ่นสื่อการสอนอื่นๆ จะช่วยให้เด็กสนใจยิ่งขึ้น
- 1.7.10 เวลาเล่าอย่าย่อเรื่อง ให้สั้นมากจนเกินไปจนขาดความน่าสนใจไป และจะทำให้เด็กไม่รู้เรื่อง
- 1.7.11 จัดบรรยากาศของห้องให้เหมาะ เช่น อาจนั่งเล่ากับพื้น หรือเชิดหุ่นประกอบการเล่า หรืออาจจะไปเล่าใต้ต้นไม้ นอกห้องเรียนก็ได้
- 1.7.12 อย่าแสดงท่าทางประกอบการเล่ามากเกินไปจะทำให้เด็กหันมดสนใจพยายามเล่าให้เป็นไปตามธรรมชาติง่ายๆและมีชีวิตชีวา
- 1.7.13 ขณะที่เล่าอาจให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเล่านิทานด้วยก็ได้ เช่น แสดงท่าตามเนื้อเรื่อง แต่ไม่ควรจะให้บ่อยนัก
- 1.7.14 ขณะที่เล่านิทานสายตาของครูจะต้องมองกวาดดู นักเรียนได้ทุกคน อาจจะนั่งเป็นครึ่งวงกลม หรือนั่งกับพื้นก็ได้
- 1.7.15 ขณะที่กำลังเล่านิทานถ้าหากมีเด็กพูด หรือถามขัดจังหวะ ครูควรบอกให้รอจนกว่าจะจบเรื่อง
- 1.7.16 หลังจากการเล่านิทาน ควรเปิดโอกาสให้เด็กถามและวิพากษ์ วิวิจารณ์แต่ไม่ควรบังคับเด็กให้พูด ให้ถาม เพราะจะทำให้เด็กเสียความเพลิดเพลิน

1.7.17 หลังจากการเล่านิทานแล้วอาจจะให้เด็กได้แข่งขันกันตั้งชื่อเรื่องก็ได้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้ติดตามและเพื่อความเข้าใจในเรื่องที่ครูได้เล่ามาแล้ว

1.7.18 ถ้านิทานเรื่องยาวครูอาจจะเล่าเป็นตอนๆก็ได้ เพื่อเป็นการรื้อให้เด็กอยากมาโรงเรียนไม่ขาดเรียนเพื่อมาฟังนิทานต่อจนจบเรื่อง

1.8 จุดประสงค์ในการเล่านิทาน

การเล่านิทานจุดมุ่งหมายส่วนใหญ่อยู่ที่ ความสนุกสนานบันเทิงเป็นหลัก ส่วนจุดมุ่งหมายอื่นๆนั้นมักจะขึ้นอยู่กับผู้เล่า นิทานเรื่องเดียวกันผู้เล่าอาจจะมีจุดประสงค์ในการเล่าแตกต่างกันไปบ้างซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

- 1.8.1 เพื่อความสนุกสนาน เป็นเครื่องบันเทิงใจในยามว่าง
- 1.8.2 เพื่อใช้สั่งสอน ได้แก่ นิทานคติต่างๆ
- 1.8.3 เพื่อให้ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น นิทานเกี่ยวกับสถานที่ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ
- 1.8.4 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเผยแผ่ศาสนา เช่น รามายณะ นิทานเกี่ยวกับเทพเจ้าต่างๆ

เป็นต้น

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน

เรื่องผลของการเล่านิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซาน ที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กก่อนอนุบาล

นางสาวณัฐฐา สีเขียว *

ผศ.ดร.วรวรรณ เหมชะญาติ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาผลของการเล่านิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซาน ที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กก่อนอนุบาลใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบอกรายละเอียด ด้านการลำดับเหตุการณ์ด้านการบอกถึงเหตุและผล และด้านการจับใจความสำคัญ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลของการเล่านิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซาน และการเล่านิทานแบบปกติที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กก่อนอนุบาล กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดदानสำโรง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 32 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 16 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลองได้รับการเล่านิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซาน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การพัฒนาหัวเรื่อง ขั้นที่ 2 การเล่านิทาน และขั้นที่ 3 การปฏิบัติ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการเล่านิทานแบบปกติระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดการเข้าใจความของเด็กก่อนอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการเข้าใจความ ด้านการบอก รายละเอียด ด้านการลำดับเหตุการณ์

ดานการบอกถึงเหตุและผล และดานการจับใจความสำคัญ สูงกว่า กอนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการ เข้าใจความ ดานการบอกรายละเอียด ดานการลำดับเหตุการณ์ ดานการบอกถึงเหตุและผล และดานการ จับใจความสำคัญ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเล่านิทานและการเล่นที่ส่งเสริมความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สำหรับเด็กปฐมวัย

วิจิตรตา โปะฮง*

อจศรา ประเสริฐสิน**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาโปรแกรมการเล่านิทานและการเล่น ที่ส่งเสริมความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสารและงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับมิติสัมพันธ์ พัฒนาการของเด็กปฐมวัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทานและการเล่นโดยใช้ทฤษฎีของเพียเจต์และ อินเฮลเดอร์ รวมไปถึงทฤษฎีการเลียนแบบของบันดูราเป็นฐานในการพัฒนาโปรแกรม หลังจากนั้นนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์เนื้อหา และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา และด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 5 ท่าน เพื่อ พิจารณาเนื้อหาและตรวจสอบโปรแกรม และนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง จากนั้น นำผลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงโปรแกรม เพื่อให้โปรแกรมมีความสมบูรณ์สมารถที่จะนำไปใช้พัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และ นำโปรแกรมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียนปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โดยใช้การสุ่มเลือกแบบเจาะจง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา วิธีการ และเวลาที่ใช้ในการดำเนินการผลการวิจัย พบว่า โปรแกรมการเล่านิทานและการเล่นที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจำนวน 12 กิจกรรม ใช้เวลาในการพัฒนา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 50 นาที ในช่วงเวลา 10.00-10.50 น. กิจกรรมประกอบด้วยรายละเอียด 5 ด้าน ได้แก่ ชื่อกิจกรรม จุดมุ่งหมายของกิจกรรมขั้นตอนในการทำกิจกรรมวัสดุที่ใช้ในการทำกิจกรรม และการประเมินผล โปรแกรมการเล่านิทานและการเล่น สามารถพัฒนาความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างโปรแกรมที่ใช้ นิทานและการเล่นเป็นสื่อ ในการจัดกิจกรรมเพื่อที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยชั้นปีที่2 โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ทบทวน เนื้อหาความรู้จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ที่สอดแทรกมาในนิทานและการ เล่น และโปรแกรมมีคุณภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ การพัฒนา รวมถึงเนื้อหา วิธีการ และระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาเด็กให้ได้รับ ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ต่อไป

2.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามข้อตกลง

2.1 ความหมายของการปฏิบัติตนตามข้อตกลง

นิติธร ปิลวาสน์

การปฏิบัติตนตามข้อตกลง (Commitment) หมายถึง การที่เด็กปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ กติกา หรือข้อตกลงที่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน ส่วนการสร้างข้อตกลง (Commitment Approach) เป็นการที่ครูใช้คำถามให้เด็กร่วมกันคิดถึงการปฏิบัติตนที่แสดงถึงลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในการเล่นหรือทำงานร่วมกัน ทั้งนี้เพราะเด็กเริ่มมีการติดต่อกับสังคมแวดล้อมแห่งแรกคือ สังคมครอบครัว ต่อมาเมื่อเด็กเข้าสู่โรงเรียนก็จำเป็นต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวในสภาพสังคมใหม่ ที่แตกต่างไปจากสังคมเดิม เด็กในช่วงอายุ 3 – 5 ปี เป็นวัยที่มีลักษณะเด่นคือ เป็นวัยที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentric) ทั้งในด้านความรู้สึก การคิดและการปฏิบัติ เด็กจะยึดความคิดของตนเองเป็นหลัก โดยมีได้คำนึงถึงผู้อื่นว่าจะคิดหรือรู้สึกอย่างไร การสร้างข้อตกลงเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับเด็กปฐมวัย เป็นการตกลงร่วมกันว่าจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาระหว่างการเล่นและการทำงานร่วมกัน

2.2 ความสำคัญของการปฏิบัติตนตามข้อตกลง

นิติธร ปิลวาสน์

เป็นที่ยอมรับกันว่าเด็กวัย 0 – 6 ขวบ เป็นวัยที่ควรได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมในทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ประสบการณ์และการเรียนรู้ที่เด็กได้รับในช่วงวัยนี้จะมีส่งผลต่อพัฒนาการโดยรวมของเด็กเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ดังที่ฟรอยด์ (Freud) และอีริกสัน (Erikson) นักจิตวิทยาพัฒนาการทางด้านสังคมและบุคลิกภาพต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า พัฒนาการทางด้านสังคมและบุคลิกภาพของเด็กจะเป็นไปอย่างราบรื่นถ้าเด็กได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสม การอบรมเลี้ยงดู การให้ความรักความอบอุ่น และตอบสนองเด็กตามขั้นพัฒนาการมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก ในทางกลับกันถ้าเด็กไม่ได้รับการตอบสนองหรือขาดความอบอุ่น อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ย่อมส่งผลต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพโดยรวมของเด็กและอาจทำให้เด็กเกิดการชะงักงัน (Fixation) ของพัฒนาการได้ ปัญหาทางด้านสังคมในปัจจุบันทั้งปัญหาด้านอาชญากรรม การลักเล็กขโมยน้อย การปล้นเงินธนาคาร การฉกชิงวิ่งราว ปัญหายาเสพติด ปัญหาการทะเลาะวิวาทชกต่อยกันของวัยรุ่น ฯลฯ ปัญหาต่างๆเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวของสถาบันสังคมและการจัดการศึกษา โดยเฉพาะพัฒนาทางด้านสังคมที่มีความบกพร่อง การที่เด็กไม่เข้าใจกัน ไม่สามารถสื่อสารระหว่างกันด้วยสันติวิธี มีความขัดแย้งและแก้ปัญหาในทางที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น การแก้ปัญหาทางด้านสังคมควรเริ่มตั้งแต่วัยแรกเริ่ม นั่นคือการจัดการศึกษาในช่วงปฐมวัย ที่ควรให้การศึกษาควักกับการอบรมเลี้ยงดู ฟูมฟัก และขัดเกลาบุคลิกภาพลักษณะนิสัย และทักษะชีวิตในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข ให้เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม (Social Development) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น มีทักษะการปรับตัวอยู่ในสังคม รวมทั้งความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม พัฒนาการทางด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับกับพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ซึ่งบางครั้งอาจจะพูดถึงพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมไปด้วยกัน พัฒนาการทางสังคมจึงเป็นเรื่องของการเรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคม และการปรับตัวตนเองเข้ากับบุคคลต่างๆ ตลอดจนเรื่องของสภาพแวดล้อม ที่ครูและพ่อแม่

ผู้ปกครองต้องรู้แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉพาะคุณลักษณะทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย เช่น พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และการมีวาทะที่ไพเราะอ่อนหวาน ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญที่จะทำให้เด็กอยู่ร่วมกันกับเพื่อนและสังคมได้อย่างมีความสุข การเล่นและการทำงานเป็นกลุ่มเป็นการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ซึ่งจะทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความคิด การรู้จักรอคอย การช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อต่อเพื่อน ฝึกความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และใช้วาทะที่ไพเราะในการสื่อสารทางบวก อีกทั้งยังทำให้เด็กรู้จักปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และกติกาต่างๆ เด็กควรที่จะได้เรียนรู้การเล่นและทำงานร่วมกับเพื่อน เพราะเด็กจะใช้กิจกรรมการเล่นและการทำงานร่วมกันในการปรับตัวเพื่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ช่วยให้เกิดความอบอุ่นมั่นคง เป็นสุข มีโอกาสตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคมและด้านอื่นๆ ซึ่งการเล่นและการทำงานร่วมกับเพื่อนจะช่วยทำให้เด็กคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และทำให้เด็กได้รับการยอมรับจากเพื่อน

การจัดประสบการณ์การเล่นและการทำงานกลุ่มทำให้เด็กได้รับการพัฒนาไปตามความต้องการ การจัดประสบการณ์ในแต่ละครั้งที่ใช้วิธีการสร้างข้อตกลงและให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงจะทำให้เด็กมีแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องและมีพฤติกรรมตามที่ตกลงกันไว้ก่อนการทำการกิจกรรม และการใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิดสร้างข้อตกลงด้วยตัวของเด็กเองก่อนการทำการกิจกรรมทุกครั้งจะทำให้เด็กสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองและนำไปสู่การสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ได้ โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การพัฒนาให้เด็กบรรลุจุดมุ่งหมายนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทของครู จากการศึกษางานวิจัยพบว่า บทบาทของครูมีความสำคัญที่จะช่วยให้พฤติกรรมของเด็กเป็นไปตามความต้องการ เพราะครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กสามารถสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ นอกจากนี้บทบาทของครูยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านอื่นๆ ของเด็กด้วย

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามข้อตกลง

นิติธร ปิลวาสน์

การสร้างข้อตกลงที่เด็กร่วมกันสร้างขึ้นภายใต้การสนับสนุน ช่วยเหลือของครู และเด็กได้ปฏิบัติตามข้อตกลงนั้นสามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมต่างๆตามตารางกิจกรรมประจำวันของเด็กปฐมวัยได้ดังนี้

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระตามเสียงเพลง จังหวะ ทำนอง ฯลฯ ซึ่งในกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐานทุกครั้ง ครูอาจให้เด็กได้เรียนรู้การเคลื่อนไหวตามข้อตกลงหรือคำสั่ง เช่น ถ้าครูให้จังหวะเร็วหรือเคาะเร็ว เด็กจะต้องเคลื่อนไหวแบบเร็ว หรือเคลื่อนไหวแบบช้าตามจังหวะ หรือเมื่อครูให้จังหวะ 2 ครั้งติดต่อกัน ให้เด็กหยุดการเคลื่อนไหว ในกิจกรรมการเคลื่อนไหวครูอาจเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลง เช่น ให้เด็กออกมาแสดงบทบาทแทนครู ให้เด็กสร้างข้อกำหนดขึ้นใหม่ในการเคลื่อนไหวก็ได้

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้ความคิดรวบยอดและทักษะต่างๆ จากหน่วยหรือหัวเรื่องที่เรียนรู้ประจำสัปดาห์ เด็กจะต้องนั่งเป็นรูปวงกลมหรือครึ่งวงกลมเพื่อสนทนากับครู การเรียนรู้ดังกล่าวครูจะให้เด็กได้ร่วมกันสร้างข้อตกลงขณะปฏิบัติกิจกรรม เช่น การยกมือขออนุญาตก่อนพูด ไม่พูดแซงครู ใช้คำถามที่สุภาพ ไม่คุยหรือส่งเสียงดัง บางครั้งกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ต้องจัดในรูปแบบของการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือประกอบอาหาร เด็กอาจร่วมกันสร้างข้อตกลงในเรื่องการใช้อุปกรณ์ที่อาจเกิดอันตราย เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านการคิดและจินตนาการผ่านงานด้านศิลปะประเภทต่างๆ ครูอาจจัดให้ทำเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้ แต่ส่วนใหญ่จะจัดไว้ให้เด็กทำร่วมกันเป็นกลุ่มและมีวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ร่วมกัน ดังนั้นการสร้างข้อตกลงและให้เด็กปฏิบัติตามจึงมีหลายประการ เช่น การแบ่งปันสิ่งของที่ใช้ทำศิลปะ การรอคอยลำดับก่อน-หลังในการทำกิจกรรม ความรับผิดชอบในงานที่ทำ ส่งงานที่ทำเสร็จก่อนไปเล่น ฯลฯ

กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นในมุมประสบการณ์ต่างๆ ที่จัดไว้ตามความสนใจของเด็กแต่ละคน ซึ่งจะพบว่ามุมประสบการณ์บางมุมที่เด็กจะสนใจเป็นพิเศษ และเด็กต่างก็จะแย่งเข้าไปเล่นที่มุมนั้นๆ หลายคน เช่น มุมบทบาทสมมติ มุมบล็อก มุมดนตรี มุมพลาสติกสร้างสรรค์ แต่เนื่องจากมีวัสดุอุปกรณ์จำกัด ดังนั้น ก่อนการเล่นตามมุมครูจะให้เด็กร่วมกันสร้างข้อตกลงแล้วให้ปฏิบัติตามจะช่วยแก้ปัญหาในการเล่นได้ เช่น เด็กที่เข้าไปถึงมุมนั้นก่อนควรได้เล่นก่อน เด็กคนไหนทำงานศิลปะเสร็จก่อนจะได้เล่นบล็อกก่อน มุมหนึ่งๆ ไม่ควรเข้าไปเล่นเกิน 5 คน เป็นต้น

กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายส่วนต่างๆ จากการเล่นเครื่องเล่นสนามหรือการเล่นเกมต่างๆ การสร้างข้อตกลงจะเริ่มตั้งแต่การเดินออกจากห้องไปในสนามเด็กเล่น ครูจะให้เด็กได้ร่วมกันสร้างข้อตกลง เช่น การเดินต่อแถวไปสนาม การไม่ส่งเสียงดังรบกวนเด็กห้องอื่น และเมื่อถึงสนามเด็กเล่นแล้วก็มีกฎกติกาในการเล่นที่เด็กต้องร่วมกันกำหนด เช่น ให้ช่วยรักษาความสะอาดบริเวณสนามเด็กเล่น ให้รู้จักระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้น เล่นหรือใช้เครื่องเล่นให้ถูกวิธี นอกจากนี้ กิจกรรมการเล่นประเภทแข่งขันที่ครูให้เด็กร่วมกันกำหนดกติกาในการเล่น โดยให้เด็กปฏิบัติตามกฎกติกาของเกมการเล่นนั้น เพื่อที่จะได้ฝึกลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้เกิดกับเด็ก

เกมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ฝึกฝนในด้านการคิดและสติปัญญาของเด็กจากการเล่นเกมทั้งเป็นรายบุคคลและการเล่นเป็นกลุ่ม ก่อนทำกิจกรรมการเล่นเกมทุกครั้งครูจะอธิบายสาธิตวิธีเล่นเกมใหม่ และให้เด็กได้สร้างข้อตกลงในการเล่น เช่น ให้รู้จักแบ่งปันเกมให้เพื่อนเล่นบ้าง สอนวิธีการเล่นให้เพื่อน เมื่อเล่นเสร็จควรจัดเก็บให้เรียบร้อย เป็นต้น นอกจากนี้ครูจะส่งเสริมให้เด็กสร้างข้อตกลงก่อนปฏิบัติกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวันแล้ว ครูอาจให้เด็กสร้างข้อตกลงในกิจกรรมอื่นๆ ได้เช่น การรับประทานอาหารกลางวัน การตักน้ำ การปฏิบัติตนในการใช้ห้องพิเศษ การปฏิบัติตนในการศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ

2.4 ประโยชน์ของการปฏิบัติตามข้อตกลง

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นประสบการณ์ที่เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม ได้แก่ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ การมีโอกาสดูแลความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของตนเองและผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น การแก้ปัญหาในการเล่น และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยอยู่และความเป็นไทย ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งที่ให้โอกาสเด็กได้รับการพัฒนาทางด้านสังคมในด้านลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ควรจัดกิจกรรมให้เด็กร่วมกันคิดสร้างข้อตกลงก่อนและให้เด็กได้ปฏิบัติตามข้อตกลงนั้นมีประโยชน์แก่เด็กปฐมวัยในการช่วยส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ ได้แก่

1. มีพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ จากการปฏิบัติตามข้อตกลงที่เด็กกำหนดขึ้นว่าควรแบ่งปันของเล่นหรืออุปกรณ์ต่างๆ เมื่อเล่นหรือทำงานด้วยกัน ทำให้เด็กต้องปฏิบัติตามโดยการแบ่งปันวัสดุหรือของเล่นแก่เพื่อน

ยอมให้เพื่อนเข้ามาเล่นด้วย หรือช่วยเหลือเพื่อนขณะทำงานหรือเล่น แนะนำวิธีเล่นให้เพื่อน หรือเสียสละสิ่งของให้เพื่อน

2. มีระเบียบวินัย การที่เด็กสร้างกฎข้อตกลงก่อนการทำกิจกรรม จะช่วยให้เด็กต้องรักษาวินัยทั้งวินัยในตนเอง และวินัยต่อผู้อื่น รู้จักการรอคอย ลำดับก่อนหลัง การเก็บของเล่นหรือวัสดุอุปกรณ์หลังทำกิจกรรมเสร็จ โดยที่ครูไม่ต้องสั่งหรือเตือน

3. มีความรับผิดชอบ การสร้างข้อตกลงของเด็กที่ร่วมกันคิดขึ้น จะทำให้เด็กมีความรับผิดชอบในงานที่ทำ เด็กจะรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเอง ทำให้กิจกรรมที่ทำสำเร็จลุล่วงได้ดี เก็บของเล่นเข้าที่ทุกครั้งเมื่อเล่นเสร็จ หรือทำกิจกรรมที่ตนเองเลือกให้เสร็จก่อนที่จะไปทำกิจกรรมอื่น

4. มีวาจาไพเราะอ่อนหวาน รายการข้อตกลงจะเกี่ยวข้องกับการพูดและการสื่อสารระหว่างกันขณะทำงานหรือเล่น ดังนั้นเด็กจะแสดงพฤติกรรมโดยมีมารยาทในการพูด การใช้คำสุภาพ ครับ ค่ะ ขอบคุณ ขอบใจ ขอโทษ ไม่เป็นไร

5. ช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจอย่างแท้จริงในเรื่องที่เรียนรู้ เนื่องจากได้ลงมือปฏิบัติจริงในขณะที่เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อน

6. ช่วยฝึกให้เด็กเกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

7. ช่วยให้เด็กรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

8. ฝึกให้เด็กมีสังคมนิสัยที่ดี สามารถเล่น ทำงานและอยู่ร่วมกับเพื่อนได้

9. ช่วยปลูกฝังให้เด็กรู้จักการปฏิบัติตามกฎและระเบียบของสังคม

10. ช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.5 งานวิจัยเกี่ยวกับข้อตกลง

ชื่อเรื่อง การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองฮี

ผู้วิจัย นางปาริชาติ บุญกอง

ปีที่ทำการวิจัย ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นประชากรคือเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองฮี(ถาวรวิทยาคม) ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียนมี 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1)กิจกรรมการจัดเก็บของเล่น โดยการสร้างแรงจูงใจด้วยนิทานและการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อตกลงในการเก็บของเล่น และเสริมแรงด้วยสติ๊กเกอร์รูปหัวใจ นำไปติดที่สมุดเด็กซึ่งเด็กได้จัดทำขึ้น เมื่อปฏิบัติตามข้อตกลงได้ครบ 5 วันต่อสัปดาห์สามารถนำไปแลกสติ๊กเกอร์ที่ตนเองชอบได้ 2)แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองขณะเก็บของเล่นใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมในขณะที่เด็กจัดเก็บของเล่น และทำการประเมินให้คะแนนในสมุดเด็กดี ผลการวิจัยเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองฮี (ถาวรวิทยาคม) ปีการศึกษา 2555 มีวินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้นตลอด 4 สัปดาห์ จากร้อยละ 50.00 , 55.00 , 70.00 , และ 90.00 ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

-ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้กิจกรรมเล่นิทานเพื่อปรับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1

-กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

คือเด็กนักเรียนชาย – หญิง อายุ 4-5 ปี จำนวน 30 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

-เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.แผนการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน
- 2.นิทาน ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา
- 3.แบบสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1

-การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าชั้นอนุบาลปีที่ 1 นักเรียนชายและหญิงอายุระหว่าง 4-5 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 คือนักเรียนในชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนวัดป่าข่อยใต้ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน เป็นนักเรียนชาย 17 คน นักเรียนหญิง 13 คน

2. การดำเนินการครั้งนี้ โดยผู้วิจัยเล่นิทานให้ฟังหลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติเสร็จหลังจากที่ครูเล่นิทานเสร็จครูก็ให้เด็กได้ลองฝึกปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน การศึกษานี้จัดเป็นลักษณะของกลุ่มใหญ่ และมีการจดบันทึก การสังเกตพฤติกรรม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง และจดบันทึกการสังเกตพฤติกรรมด้วยตนเอง

-การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตด้วยตนเอง
2. ทำการบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนและหลังทำกิจกรรมหลังจากที่นักเรียนได้ฟังนิทานเสร็จ โดยผู้วิจัยเป็นคนสังเกตและจดบันทึกเป็นรายบุคคล
- 3.นำข้อมูลมาเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน เป็นเวลา 2 สัปดาห์

ตารางระดับค่าเฉลี่ย พฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการ
 เล่านิทานการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน

พฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงใน ห้องเรียนของเด็กปฐมวัย	ก่อนการเล่านิทานการ ปฏิบัติตนตามข้อตกลงใน ห้องเรียน	หลังการเล่านิทานการปฏิบัติ ตนตามข้อตกลงในห้องเรียน
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
1.ถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง	1.53	2.8
2.ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	1.17	2.6
3.ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม	1.27	2.4
4.ไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน	1.53	2.7
5.ทิ้งขยะให้ถูกที่	1.6	2.8
6.รู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา	1.57	2.7
7.เล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย	1.67	2.8
8.ไม่ขโมยของของเพื่อน	1.57	2.87
รวม	11.90	21.67
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	1.48	2.71

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย ทั้งก่อนการเล่านิทานและหลังการเล่านิทานการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย สัปดาห์แรกและสัปดาห์สุดท้ายมีพฤติกรรมการถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง ก่อนการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.53 หลังการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.8 พฤติกรรมการตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ ก่อนการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.17 หลังการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.6 พฤติกรรมการไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม ก่อนการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.27 หลังการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.4 พฤติกรรมการไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน ก่อนการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.53 หลังการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.7 พฤติกรรมการทิ้งขยะให้ถูกที่ ก่อนการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.6 หลังการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.8 พฤติกรรมการรู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา ก่อนการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.57 หลังการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.7 พฤติกรรมการเล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย ก่อนการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.67 หลังการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.8 พฤติกรรมการไม่ขโมยของของเพื่อน ก่อนการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.57 หลังการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.87 พฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย ก่อนการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดอยู่ที่ 1.48 ซึ่งอยู่ในระดับที่ปรับปรุง และหลังการเล่านิทานคิดเป็นค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดอยู่ที่ 2.71 ซึ่งอยู่ในระดับที่ดี

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543).**แนวทางการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย**.กรุงเทพฯ:คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2555).**ความหมายของนิทาน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก :
<http://seemalanonech.wordpress.com>. (วันที่สืบค้น 6 กรกฎาคม 2560)
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551).**การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ:
 เบรน-เบส บุ๊คส์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2555).**ความหมายของนิทาน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก :
<http://seemalanonech.wordpress.com>. (วันที่สืบค้น 6 กรกฎาคม 2560)
- เกษลดา มานะจุติ และอภิญา มนุญศิลป์ (2544 : 1).**ความหมายของนิทาน**
 ณัฐรา สีเขียว และวรรณ เหมชะญาติ. ผลของการเล่านิทานโดยใช้ผังความคิดตามแนวคิดของโทนี บูซาน
 ที่มีต่อการเข้าใจความของเด็กอนุบาล
- ดรรชนี อุทัยพยัคฆ์. (2552).**การแต่งนิทาน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก:
<https://www.gotoknow.org/posts/338019>. (วันที่สืบค้น 9 กรกฎาคม 2560)
- ทิพมาศ เสวตวรโชติ. 2553. **ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามข้อตกลง**. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก :
<https://www.taamkru.com/th> (วันที่สืบค้น 10 กรกฎาคม 2560)
- ทิพมาศ เสวตวรโชติ. 2553. **ประโยชน์ของการปฏิบัติตามข้อตกลง**. [ออนไลน์]. เข้าถึงจาก :
<https://www.taamkru.com/th> (วันที่สืบค้น 10 กรกฎาคม 2560)
- ประคอง นิมนานเหมินทร์. 2550. **ความหมายของนิทาน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปาริชาติ บุญกอง. 2555. **การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น**
- พัชรี วาศวิท (2537:63) และ สุภัตสร วัชรคุปต์ (2543 : 37).**การเลือกนิทาน**.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542).**ความสำคัญของเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2544).**การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ:สุวีริยาสาส์น.
- วิจิตรตา โพธิ์สง และ อัจศรา ประเสริฐสิน. **การพัฒนาโปรแกรมการเล่านิทานและการเล่นที่
 ส่งเสริม ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สำหรับเด็กปฐมวัย**
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545).**วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ:
 ภาพพิมพ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

วันที่ 3 กรกฎาคม 2560 เรื่อง ถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง

สาระสำคัญ

การถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียน เป็นการฝึกระเบียบวินัยของเด็กในการจัดเก็บรองเท้าให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นการป้องกันไม่ให้ห้องสกปรกเลอะเทอะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.สามารถบอกการถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนได้
- 2.เด็กตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้
- 3.เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนได้

สาระการเรียนรู้

- 1.สาระที่ควรรู้
 - 1.1 คำคล้องจอง การเก็บรองเท้า
 - 1.2 ข้อตกลงในห้องเรียน เรื่อง ถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง
 - 1.3 การปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน
- 2.ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 ด้านร่างกาย : การเคลื่อนไหวร่างกาย ไขก้นล้มเนื้อนุ่มเล็ก
 - 2.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ : การยิ้มแย้ม มีอารมณ์ดี และตั้งใจทำกิจกรรม
 - 2.3 ด้านสังคม : การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น
 - 2.4 ด้านสติปัญญา : การตอบคำถามต่างๆ การแสดงความคิดเห็น การสังเกตและท่องคำคล้องจอง

กระบวนการจัดประสบการณ์

ขั้นนำ

1. ครูและเด็กร่วมกันท่องคำคล้องจอง “การเก็บรองเท้า”

ขั้นดำเนินการ

1. เด็กและครูสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อหาของคำคล้องจอง
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”
3. เด็กร่วมกันฝึกปฏิบัติการถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียน เช่น

- ให้ได้กดตรงเท้าก่อนเข้าห้องเรียน
- ให้ได้วางรองเท้าให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
- ให้ได้วางรองเท้าตามสัญลักษณ์ของตนเอง

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการกดตรงเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง

สื่อการเรียนรู้

- 1.คำคล้องจอง “การเก็บรองเท้า”
- 2.นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

การวัดผลและประเมินผล

- 1.การสังเกตพฤติกรรมการสามารถบอกการกดตรงเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง
- 2.การสังเกตการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น
- 3.การสังเกตเด็กปฏิบัติกดตรงเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง

แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

วันที่ 4 กรกฎาคม 2560 เรื่อง ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

สาระสำคัญ

การตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบเป็นสิ่งสำคัญของการเรียนในการจัดประสบการณ์หรือทำกิจกรรมต่างๆและยังฝึกการมีระเบียบวินัยในเด็ก

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.สามารถบอกการตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้
- 2.เด็กตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้
- 3.เด็กปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้

สาระการเรียนรู้

1.สาระที่ควรรู้

- 1.1 เพลง ตาตุ หูฟัง
- 1.2 ข้อตกลงในห้องเรียน เรื่องการตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
- 1.3 การปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน

2.ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 ด้านร่างกาย : การเคลื่อนไหวร่างกาย ชี้ตามจุดต่างๆของร่างกาย
- 2.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ : การยิ้มแย้ม มีอารมณ์ดี และตั้งใจทำกิจกรรม
- 2.3 ด้านสังคม : การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น
- 2.4 ด้านสติปัญญา : การตอบคำถามต่างๆ การแสดงความคิดเห็น และร้องเพลง

กระบวนการจัดประสบการณ์

ขั้นนำ

2. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “ตาตุ หูฟัง”

ขั้นดำเนินการ

4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
 - ครูสอนไม่คุยกัน
 - ตั้งใจฟังครูเวลาครูให้ทำกิจกรรม
 - ไม่เล่นกันเวลาครูพูด
5. ครูเล่านิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

6. ร่วมกันปฏิบัติการตั้งใจเรียน เช่น
- ให้เด็กนั่งทำกิจกรรมมองครูพูดในการทำกิจกรรมต่างๆ
 - เด็กไม่เล่นในเวลาครูพูด หรืออธิบาย
 - ไม่ชวนเพื่อนคุย

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

สื่อการเรียนรู้

- 1.เพลง “ตาดู หูฟัง”
- 2.นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

การวัดผลและประเมินผล

- 1.การสังเกตพฤติกรรมการตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
- 2.การสังเกตการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น
- 3.การสังเกตเด็กปฏิบัติกิจกรรมการตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ

แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้
นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”
วันที่ 5 กรกฎาคม 2560 เรื่อง ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม

สาระสำคัญ

การไม่ส่งเสียงดังเป็นสิ่งสำคัญในการทำกิจกรรมร่วมต่างๆ ฝึกให้มีระเบียบวินัยและฝึกการมารยาทเวลาทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กสามารถบอกการไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรมได้
2. เด็กตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้
3. เด็กปฏิบัติตามกิจกรรมการไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรมได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

- 1.1 เพลง กอดดอก
- 1.2 ข้อตกลงในห้องเรียนเรื่องการไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม
- 1.3 การปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 ด้านร่างกาย : การเคลื่อนไหวร่างกาย การเดิน การนั่ง
- 2.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ : การยิ้มแย้ม มีอารมณ์ดี และตั้งใจทำกิจกรรม
- 2.3 ด้านสังคม : การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น
- 2.4 ด้านสติปัญญา : การตอบคำถามต่างๆ การแสดงความคิดเห็น และร้องเพลง

กระบวนการจัดประสบการณ์

ขั้นนำ

1. เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “กอดดอก”

ขั้นดำเนินการ

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนถึงการไม่ส่งเสียงดัง เช่น
 - เวลาทำกิจกรรมไม่คุยเสียงดัง
 - เวลาครูสอนเด็กต้องไม่ส่งเสียงดัง
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

- 3.ได้ร่วมกันฝึกปฏิบัติการไม่ส่งเสียงดัง เช่น
- เด็กไม่คุยกันเสียงดังเวลาครูให้ทำกิจกรรม
 - เวลารับประทานอาหารไม่คุยกัน

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการไม่ส่งเสียงดัง

สื่อการเรียนรู้

- 1.เพลง กอดอก
- 2.นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

การวัดผลและประเมินผล

- 1.การสังเกตพฤติกรรมบอกการไม่ส่งเสียงดัง
- 2.การสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น
- 3.การสังเกตพฤติกรรมการฝึกปฏิบัติการไม่ส่งเสียงดัง

แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

วันที่ 6 กรกฎาคม 2560 เรื่อง ไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน

สาระสำคัญ

การรับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน อาจทำให้เศษขนมตกเรี่ยราดกับพื้น ทำให้ห้องเรียนสกปรกเลอะเทอะ และอาจมีมดหรือแมลงสาบมาตอมเศษขนมที่ตกพื้น ทำให้เกิดเชื้อโรคขึ้นได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.เด็กสามารถบอกการไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียนได้
- 2.เด็กตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้
- 3.เด็กปฏิบัติคือไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียนได้

สาระการเรียนรู้

1.สาระที่ควรรู้

- 1.1 เพลง “ช่วยกันทำความสะอาด”
- 1.2 ข้อตกลงในห้องเรียนเรื่อง “ไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน”
- 1.3 การปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน

2.ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 ด้านร่างกาย : การเคลื่อนไหวร่างกาย ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
- 2.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ : การยิ้มแย้ม มีอารมณ์ดี และตั้งใจทำกิจกรรม
- 2.3 ด้านสังคม : การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น
- 2.4 ด้านสติปัญญา : การตอบคำถามต่างๆ การแสดงความคิดเห็น และร้องเพลง

กระบวนการจัดประสบการณ์

ขั้นนำ

- 1.เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “ช่วยกันทำความสะอาด”

ขั้นดำเนินการ

- 1.เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน เช่น
 - ไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน เพราะจะทำให้ห้องเรียนสกปรก เลอะเทอะ
 - ให้รับประทานนอกห้องเรียน
- 2.ครูเล่านิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”
- 3.เด็กร่วมกันฝึกปฏิบัติการไม่ทานอาหารหรือขนมในห้องเรียน เช่น
 - การไม่นำอาหารและขนมมารับประทานในห้อง

- ใ้ไปทานอาหารหรือขนมนอกห้องเรียน

- เวลาเห็นเพื่อนทานขนมในห้องให้เตือนเพื่อนไม่ให้ทานขนมในห้องเรียนเพราะจะทำให้ห้องเรียน

สกปรกเลอะเทอะ

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการไม่รับประทานอาหารหรือขนมในห้องเรียน

สื่อการเรียนรู้

1.เพลง “ช่วยกันทำความสะอาด”

2.นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

การวัดผลและประเมินผล

1.การสังเกตพฤติกรรมการสามารถบอกการไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน

2.การสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น

3.การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมการไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน

แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

วันที่ 11 กรกฎาคม 2560 เรื่อง ทิ้งขยะให้ถูกที่

สาระสำคัญ

การทิ้งขยะของนักเรียนหรือบุคลากรต่างๆในโรงเรียน เมื่อเห็นขยะที่หล่นอยู่ ตามบริเวณต่างๆ หรือ มีขยะที่เหลือจากการรับประทานอาหารของเราก็ควรที่จะเก็บไปทิ้งให้เรียบร้อยและลงถัง

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.เด็กสามารถบอกการทิ้งขยะให้ถูกที่ได้
- 2.เด็กตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้
- 3.เด็กปฏิบัติการทิ้งขยะให้ถูกที่ได้

สาระการเรียนรู้

1.สาระที่ควรรู้

- 1.1 เพลง “ทิ้งขยะให้ถูกที่”
- 1.2 ข้อตกลงในห้องเรียนเรื่อง ทิ้งขยะให้ถูกที่
- 1.3 การปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน

2.ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 ด้านร่างกาย : การเคลื่อนไหวร่างกาย ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
- 2.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ : การยิ้มแย้ม มีอารมณ์ดี และตั้งใจทำกิจกรรม
- 2.3 ด้านสังคม : การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น
- 2.4 ด้านสติปัญญา : การตอบคำถามต่างๆ การแสดงความคิดเห็น และร้องเพลง

กระบวนการจัดประสบการณ์

ขั้นนำ

- 1.เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “ทิ้งขยะให้ถูกที่”

ขั้นดำเนินการ

- 1.เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการทิ้งขยะให้ถูกที่ เช่น
 - เวลาเห็นเศษขยะต้องทิ้งลงถังขยะ
 - ช่วยกันรักษาความสะอาดในห้องเรียนหรือบริเวณโรงเรียนห้ามให้มีเศษขยะ เห็นแล้วต้องเก็บทิ้ง

ลงถังขยะ

- แยกประเภทขยะ เช่น ขยะเปียก ขยะแห้ง และขยะรีไซเคิล

- 2.ครูเล่านิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

3.ได้ร่วมกันฝึกปฏิบัติการทิ้งขยะให้ถูกที่ เช่น

- การทิ้งขยะให้ลงถังขยะ
- เมื่อเห็นขยะทิ้งรียราดควรเก็บลงถังขยะ
- แยกประเภทของขยะ

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการทิ้งขยะให้ถูกที่

สื่อการเรียนรู้

- 1.เพลง “ทิ้งขยะให้ถูกที่”
- 2.นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

การวัดผลและประเมินผล

- 1.การสังเกตพฤติกรรมความสามารถบอกการทิ้งขยะให้ถูกที่
- 2.การสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น
- 3.การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมการทิ้งขยะให้ถูกที่

แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

วันที่ 12 กรกฎาคม 2560 เรื่อง รู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา

สาระสำคัญ

การแบ่งปันเป็นคุณธรรมที่ช่วยให้เด็กจัดความเห็นแก่ตัวออกจากตนเอง และทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.เด็กสามารถบอกการแบ่งปันได้
- 2.เด็กตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้
- 3.เด็กปฏิบัติกิจกรรมและรู้จักแบ่งปันได้

สาระการเรียนรู้

1.สาระที่ควรรู้

- 1.4 เพลง “ฝึกแบ่งปัน”
- 1.5 ข้อตกลงในห้องเรียนเรื่อง รู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา
- 1.6 การปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน

2.ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 ด้านร่างกาย : การเคลื่อนไหวร่างกาย การเดิน การนั่ง
- 2.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ : การยิ้มแย้ม มีอารมณ์ดี และตั้งใจทำกิจกรรม
- 2.3 ด้านสังคม : การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น
- 2.4 ด้านสติปัญญา : การตอบคำถามต่างๆ การแสดงความคิดเห็น และร้องเพลง

กระบวนการจัดประสบการณ์

ขั้นนำ

- 1.เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “ฝึกแบ่งปัน”

ขั้นดำเนินการ

- 1.เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการรู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา เช่น
 - เวลาเล่นของเล่นเด็กๆต้องรู้จักแบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเล่น
 - ไม่ว่าจะเป็สิ่งของ หรือขนม ต้องมีใจเอื้อเฟื้อแบ่งปันให้ผู้อื่น
- 2.ครูเล่านิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”
- 3.เด็กร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมรู้จักการแบ่งปัน มีใจเมตตา เช่น

- แบ่งปันของเล่นให้เพื่อนเล่นบ้าง
- แบ่งขนม หรือสิ่งของให้เพื่อน

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการรู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา

สื่อการเรียนรู้

- 1.เพลง “ฝึกแบ่งปัน”
- 2.นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

การวัดผลและประเมินผล

- 1.การสังเกตพฤติกรรมการสามารถบอกการรู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา
- 2.การสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น
- 3.การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมการรู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา

แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

วันที่ 13 กรกฎาคม 2560 เรื่อง เล่นแล้วเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย

สาระสำคัญ

เวลาเล่นแล้วเก็บทุกครั้งจะฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัยในการเล่นของเล่นและยังฝึกให้เด็กรู้จักรักษาของเล่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.เด็กสามารถบอกเวลาเล่นแล้วเก็บได้
- 2.เด็กตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้
- 3.เด็กปฏิบัติกิจกรรมเวลาเล่นแล้วเก็บได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้
 - 1.1 เพลง “เล่นแล้วเก็บ”
 - 1.2 ข้อตกลงในห้องเรียนเรื่อง การเล่นแล้วเก็บ
 - 1.3 การปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน
2. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 ด้านร่างกาย : การเคลื่อนไหวร่างกาย การเดิน การนั่ง
 - 2.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ : การยิ้มแย้ม มีอารมณ์ดี และตั้งใจทำกิจกรรม
 - 2.3 ด้านสังคม : การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น
 - 2.4 ด้านสติปัญญา : การตอบคำถามต่างๆ การแสดงความคิดเห็น และร้องเพลง

กระบวนการจัดประสบการณ์

ขั้นนำ

- 1.เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “เล่นแล้วเก็บ”

ขั้นดำเนินการ

- 1.เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการเล่นแล้วเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย เช่น
 - เวลาเล่นของเล่นช่วยกันเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
 - เวลานำของเล่นมาจากไหนต้องเก็บไว้ที่เดิม
- 2.ครูเล่านิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”
- 3.เด็กร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมเวลาเล่นแล้วเก็บ เช่น

- เวลาเล่นของเล่นแล้วช่วยกันเก็บให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
- ดูว่าของเล่นที่เล่นเอามาจากไหนให้นำเอาไปไว้ที่เดิม

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการเล่นแล้วเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย

สื่อการเรียนรู้

- 1.เพลง “เล่นแล้วเก็บ”
- 2.นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

การวัดผลและประเมินผล

- 1.การสังเกตพฤติกรรมการบอกเวลาเล่นแล้วเก็บ
- 2.การสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น
- 3.การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตามกิจกรรมเวลาเล่นแล้วเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย

แผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

วันที่ 14 กรกฎาคม 2560 เรื่อง ไม่ขโมยของของเพื่อน

สาระสำคัญ

การเอาของของคนอื่นที่มีใช้ของตนเอง รวมไปถึงการหยิบฉวยของคนอื่นมาโดยไม่ได้รับอนุญาตถือเป็นการกระทำที่ผิด และผิดกฎหมายด้วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.เด็กสามารถบอกการไม่ขโมยของของเพื่อนได้
- 2.เด็กตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้
- 3.เด็กปฏิบัติกิจกรรมการไม่ขโมยของของเพื่อนได้

สาระการเรียนรู้

3. สาระที่ควรรู้
 - 3.1 เพลง “เด็กเอ๋ย เด็กดี”
 - 3.2 ข้อตกลงในห้องเรียนเรื่อง ไม่ขโมยของของเพื่อน
 - 3.3 การปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน
4. ประสบการณ์สำคัญ
 - 2.1 ด้านร่างกาย : การเคลื่อนไหวร่างกาย การเดิน การนั่ง
 - 2.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ : การยิ้มแย้ม มีอารมณ์ดี และตั้งใจทำกิจกรรม
 - 2.3 ด้านสังคม : การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การมีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น
 - 2.4 ด้านสติปัญญา : การตอบคำถามต่างๆ การแสดงความคิดเห็น และร้องเพลง

กระบวนการจัดประสบการณ์

ขั้นนำ

- 1.เด็กและครูร่วมกันร้องเพลง “เด็กเอ๋ย เด็กดี”

ขั้นดำเนินการ

- 1.เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงการไม่ขโมยของของเพื่อน เช่น
 - ไม่ขโมยของของเพื่อนไปโดยไม่ได้รับอนุญาต และเอามาเป็นของตนเอง
 - เวลาขโมยของเพื่อนไปต้องนำของของเพื่อนมาคืนให้เพื่อน
- 2.ครูเล่านิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”
- 3.เด็กร่วมกันฝึกปฏิบัติกิจกรรมเวลาเล่นแล้วเก็บ เช่น
 - เวลาเห็นเงินเพื่อนหล่น หรือตก ห้ามนำมาเป็นของตนเอง

- เวลาเจอเงินของเพื่อนหล่น หรือตกให้รับนำไปให้เพื่อน

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการไม่ขโมยของของเพื่อน

สื่อการเรียนรู้

- 1.เพลง “เด็กเอ๋ย เด็กดี”
- 2.นิทานเรื่อง “ข้อตกลงในห้องเรียนของเรา”

การวัดผลและประเมินผล

- 1.การสังเกตพฤติกรรมการไม่ขโมยของของเพื่อน
- 2.การสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น
- 3.การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมการไม่ขโมยของของเพื่อน

ภาคผนวก ข

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนของ
เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1
ก่อนและหลังการเล่านิทานการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน
ของเด็กปฐมวัย

ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (ก่อนการเล่นนิทานการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน)

เลข ที่	ชื่อ - นามสกุล	ถอด รองเท้า ก่อนเข้า ห้อง เรียนทุก ครั้ง			ตั้งใจ ปฏิบัติ กิจกรรม ตั้งแต่ ต้นจน จบ			ไม่ส่ง เสียงดัง ในขณะที่ ทำ กิจกรรม			ไม่ รับประทาน อาหาร และ ขนมใน ห้อง เรียน			ทิ้งขยะ ให้ถูกที่			รู้จัก แบ่ง ปัน มีใจ เมตตา			เล่นแล้ว เก็บของ เล่นเข้า ที่ให้ เรียบ ร้อย			ไม่ขโมย ของของ เพื่อน			สรุป	
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	รวม 24	คิดเป็น ค่าเฉลี่ย
1	ด.ช.ภูริณัฐ ชัยผล		✓		✓				✓			✓			✓			✓			✓				15	1.87	
2	ด.ช.ตุลาการณ์ ชมพู	✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			10	1.25	
3	ด.ช.ภิทยา กันส่วย	✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			10	1.25	
4	ด.ช.กิจเจริญ พรหมปัญญา		✓		✓				✓			✓			✓			✓			✓				15	1.87	
5	ด.ช.รัชชานนท์ ลุงรงค์		✓		✓			✓				✓			✓			✓			✓				14	1.75	
6	ด.ช.พีรชาติ จันทร์ดีเสภา		✓		✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			13	1.62	
7	ด.ช.แทนคุณ ดวงเคน		✓		✓				✓			✓			✓			✓			✓		✓		15	1.87	
8	ด.ช.สมพร -	✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			10	1.25	
9	ด.ช.ชนาธิป ขำคุ้ม		✓		✓				✓			✓			✓			✓			✓		✓		15	1.87	
10	ด.ช.วายุ -	✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			8	1	
11	ด.ช.วัชรุฒิ บัวสุข		✓		✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			9	1.12	
12	ด.ช.ชายากร จะป่า	✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			8	1	
13	ด.ช.วิชัย -	✓			✓			✓				✓			✓			✓			✓		✓		13	1.62	
14	ด.ช.ชลพรรษ ดำรงภาคกุล	✓			✓				✓			✓			✓			✓			✓		✓		14	1.75	
15	ด.ช.จิงคำ หลงจำม	✓				✓		✓			✓		✓				✓			✓			✓		13	1.62	
16	ด.ช.ณัฏพงษ์ คำอ่อน	✓			✓			✓				✓			✓			✓			✓		✓		13	1.62	
17	ด.ช.อ่องลี หลงนุ		✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓		16	2	
18	ค.ญ.เปมิกา ภันฑารักษ์ชัยกุล		✓		✓			✓				✓			✓			✓			✓		✓		14	1.75	
19	ค.ญ.ธิดา จันทร์มูล		✓		✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			9	1.12	
20	ค.ญ.ณัฐสุดา จันทร์รา		✓		✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			9	1.12	
21	ค.ญ.ขวัญฤกษ์ หลงลู		✓		✓			✓				✓			✓			✓			✓		✓		14	1.75	
22	ค.ญ.ศุภสุดา -	✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			8	1	
23	ค.ญ.ศุภาพิชญ์ -	✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			8	1	
24	ค.ญ.เมธาวี วิ		✓		✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			9	1.12	
25	ค.ญ.ปริยฉัตร จบงาม		✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓		16	2	
26	ค.ญ.ศศิภา คำหมั่น		✓		✓			✓			✓			✓			✓			✓		✓			9	1.12	

27	ด.ญ.จิตรทิศา -	✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓			8	1			
28	ด.ญ.หฤทัย รัฐหล		✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		16	2			
29	ด.ญ.ชุตินน -	✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓		13	1.62				
30	ด.ญ.อุสา -	✓				✓			✓			✓			✓			✓			✓		14	1.75			
รวม		46			35			38			46			48			47			50			47			357	
ค่าเฉลี่ย		1.53			1.17			1.27			1.53			1.6			1.57			1.67			1.57			11.90	
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด		1.48																									

ที่	เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน	1	2	3
1	ถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง	เด็กสามารถถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้งโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้งโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้งได้ด้วยตนเอง
2	ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	เด็กสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้ด้วยตนเอง
3	ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม	เด็กสามารถสนทนาพูดคุยไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรมโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถสนทนาพูดคุยไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรมโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถสนทนาพูดคุยไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
4	ไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน	เด็กสามารถปฏิบัติตามไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียนโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถปฏิบัติตามไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียนโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถปฏิบัติตามไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียนได้ด้วยตนเอง
5	ทิ้งขยะให้ถูกที่	เด็กสามารถทิ้งขยะให้ถูกที่โดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถทิ้งขยะให้ถูกที่โดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถทิ้งขยะให้ถูกที่ได้ด้วยตนเอง
6	รู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา	เด็กสามารถแบ่งปันของโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถแบ่งปันของโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถแบ่งปันของได้ด้วยตนเอง

7	เล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย	เด็กสามารถเล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถเล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถเล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยได้ด้วยตนเอง
8	ไม่ขโมยของของเพื่อน	เด็กสามารถปฏิบัติตนไม่ขโมยของของเพื่อนโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถปฏิบัติตนไม่ขโมยของของเพื่อนโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถปฏิบัติตนไม่ขโมยของของเพื่อนได้ด้วยตนเอง

เกณฑ์ระดับคุณภาพ ค่าเฉลี่ย 2.26 – 3.00 ระดับคุณภาพ 3 (ดี)
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.25 ระดับคุณภาพ 2 (พอใช้)
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 ระดับคุณภาพ 1 (ปรับปรุง)

จากตารางก่อนสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย พบว่าการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.48 ซึ่งอยู่ในระดับที่ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 (หลังการเล่านิทานการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน)

เลข ที่	ชื่อ - นามสกุล	ถอด รอนท์ ก่อนเข้า ห้อง เรียนทุก ครั้ง			ตั้งใจ ปฏิบัติ กิจกรรม ตั้งแต่ ต้นจน จบ			ไม่ส่ง เสียงดัง ในขณะ ทำ กิจกรรม			ไม่ รับประ ทาน อาหาร และ ขนมใน ห้อง เรียน			ทิ้งขยะ ให้ถูกที่			รู้จัก แบ่ง ปัน มีใจ เมตตา			เล่นแล้ว เก็บของ เล่นเข้า ที่ให้ เรียบ ร้อย			ไม่ขโมย ของของ เพื่อน			สรุป	
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	รวม 24	คิดเป็น ค่าเฉลี่ย
1	ด.ช.ภูริณัฐ ชัยผล			✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓			✓	24	3
2	ด.ช.ตุลาการณัฏ ชมพู		✓			✓			✓				✓			✓		✓			✓		✓			19	2.37
3	ด.ช.ภิตยา กันส่วย			✓		✓			✓			✓				✓		✓			✓			✓		21	2.62
4	ด.ช.กิจเจริญ พรหมปัญญา			✓			✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓		24	3
5	ด.ช.รัชชานนท์ ลุงรงค์			✓			✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓		24	3
6	ด.ช.พิรัชต์ จันทร์ตะโสภ			✓		✓			✓			✓				✓		✓			✓			✓		21	2.62
7	ด.ช.แทนคุณ ดวงเคน			✓			✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓		24	3
8	ด.ช.สมพร -			✓		✓			✓				✓			✓		✓			✓			✓		22	2.75
9	ด.ช.ชนาธิป ขำตุ้ม			✓			✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓		24	3
10	ด.ช.วายุ -		✓			✓			✓			✓				✓		✓			✓			✓		18	2.25
11	ด.ช.วัชรุณ บัวสุข		✓			✓			✓			✓				✓		✓		✓			✓			18	2.25
12	ด.ช.ชยางกูร จะป่า		✓			✓			✓			✓				✓		✓			✓			✓		18	2.25
13	ด.ช.วิชัย -			✓		✓			✓			✓				✓		✓			✓			✓		21	2.62
14	ด.ช.ชลพรรช ดำรงภคสกุล			✓			✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓		24	3
15	ด.ช.จิ้งคำ ลุงจ๋าม			✓			✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓		24	3
16	ด.ช.ณัฐพงษ์ คำอุ่น			✓		✓			✓			✓				✓		✓			✓			✓		22	2.75
17	ด.ช.อ่องลี ลุงนุ			✓			✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓		24	3
18	ด.ญ.เปมิภา ภักขารักษ์ชัยกุล			✓			✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓		24	3
19	ด.ญ.ธิดา จันทร์มูล			✓		✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓			19	2.37
20	ด.ญ.ณัฐสุดา จันทรา		✓			✓			✓			✓				✓		✓		✓				✓		19	2.37
21	ด.ญ.ขวัญปภัสร์ ลุงลู			✓			✓		✓			✓				✓		✓			✓			✓		22	2.75
22	ด.ญ.ศุภสุดา -			✓			✓		✓			✓		✓			✓			✓			✓			19	2.37
23	ด.ญ.ศุภาพิชญ์ -			✓			✓		✓			✓		✓			✓			✓			✓			19	2.37
24	ด.ญ.เมธาวี วิ		✓				✓			✓			✓		✓		✓			✓			✓			21	2.62
25	ด.ญ.ปริยฉัตร จบงาม			✓			✓			✓			✓			✓		✓			✓			✓		24	3
26	ด.ญ.ศศิภา คำหมั่น			✓			✓		✓			✓			✓		✓			✓			✓			19	2.37

27	ด.ญ.จิตรทิศา -			✓		✓	✓			✓	✓		✓			✓		✓	22	2.75
28	ด.ญ.หทัย รัฐพล			✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	24	3
29	ด.ญ.ชุติมน -			✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	22	2.75
30	ด.ญ.อุสา -			✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	23	2.87
รวม		84		78		72		81		84		81		84		86		650		
ค่าเฉลี่ย		2.8		2.6		2.4		2.7		2.8		2.7		2.8		2.87		21.67		
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด		2.71																		

ที่	เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม ปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน	1	2	3
1	ถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง	เด็กสามารถถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้งโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้งโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้งได้ด้วยตนเอง
2	ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ	เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบได้ด้วยตนเอง
3	ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม	เด็กสามารถสนทนาพูดคุยไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรมโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถสนทนาพูดคุยไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรมโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถสนทนาพูดคุยไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง
4	ไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน	เด็กสามารถปฏิบัติตามไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียนโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถปฏิบัติตามไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียนโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถปฏิบัติตามไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียนได้ด้วยตนเอง
5	ทิ้งขยะให้ถูกที่	เด็กสามารถทิ้งขยะให้ถูกที่โดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถทิ้งขยะให้ถูกที่โดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถทิ้งขยะให้ถูกที่ได้ด้วยตนเอง
6	รู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา	เด็กสามารถแบ่งปันของโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถแบ่งปันของโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถแบ่งปันของได้ด้วยตนเอง

7	เล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย	เด็กสามารถเล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถเล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถเล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยได้ด้วยตนเอง
8	ไม่ขโมยของของเพื่อน	เด็กสามารถปฏิบัติตนไม่ขโมยของของเพื่อนโดยครูกระตุ้นหลายๆครั้ง	เด็กสามารถปฏิบัติตนไม่ขโมยของของเพื่อนโดยครูกระตุ้น	เด็กสามารถปฏิบัติตนไม่ขโมยของของเพื่อนได้ด้วยตนเอง

เกณฑ์ระดับคุณภาพ ค่าเฉลี่ย 2.26 – 3.00 ระดับคุณภาพ 3 (ดี)
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.25 ระดับคุณภาพ 2 (พอใช้)
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 ระดับคุณภาพ 1 (ปรับปรุง)

จากตารางก่อนสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัย พบว่าการปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียนของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.71 ซึ่งอยู่ในระดับที่ดี

ภาคผนวก ค

รูปภาพการใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อปรับพฤติกรรมการ
ปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

รูปกิจกรรม

การใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อปรับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามข้อตกลงในห้องเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดป่าข่อยใต้

เด็กปฏิบัติตามนิทานหลังจากที่ได้ฟังนิทานจบ (ถอดรองเท้าก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง)

เด็กปฏิบัติตามนิทานหลังจากที่ได้ฟังนิทานจบ (ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ)

เด็กปฏิบัติตามนิทานหลังจากที่ได้ฟังนิทานจบ (ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม)

เด็กปฏิบัติตนตามนิทานหลังจากที่ได้ฟังนิทานจบ (ไม่รับประทานอาหารและขนมในห้องเรียน)

เด็กปฏิบัติตามนิทานหลังจากที่ได้ฟังนิทานจบ (ทิ้งขยะให้ถูกที่)

เด็กปฏิบัติตามนิทานหลังจากที่ได้ฟังนิทานจบ (รู้จักแบ่งปัน มีใจเมตตา)

เด็กปฏิบัติตามนิทานหลังจากที่ได้ฟังนิทานจบ (เล่นแล้วเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย)

เด็กปฏิบัติตามนิทานหลังจากที่ได้ฟังนิทานจบ (ไม่ขโมยของของเพื่อน)

ภาคผนวก ง

ประวัติผู้ศึกษางานวิจัย

ผู้ศึกษางานวิจัย

ชื่อ	นางจุฑาภรณ์	ยาดี
รหัสนักศึกษา	571561321012	ห้อง 1
ระดับการศึกษา	นักศึกษา รมป.2	คณะครุศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ลำปาง